

ЛИТЕРАТУРНА БЪЛГАРИЯ. ТРЕТА ПЪТУВАЩА КОНФЕРЕНЦИЯ „ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ – ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ДИАЛОЗИ У ДОМА“, (16 – 22 СЕПТЕМВРИ 2024 Г. СОФИЯ, ТРЯВНА, ГАБРОВО, ПОМОРИЕ, ПЛОВДИВ)

Антон Николов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

В дните от 16.09. до 23.09.2024 г. се проведе Международната пътуваща конференция „Живописна България – интердисциплинарни диалози у дома“ като част от третия етап на академичната програма с име „Живописна България. Български литературни маршрути“. Работните беседи се осъществиха на различни локации в България – от София през Трявна, Габрово и Поморие, до Пловдив. Научният форум даде ценен шанс на чуждестранните българисти да се запознаят по-отблизо и по-лично с живописността на България, вдъхновила литературните произведения, които те изследват, а на тукашните изследователи не само още веднъж да преоткрият красотата на страната ни, но и да влязат в диалог с гледната точка на Другия върху нея. Академичната програма „Живописна България“ се осъществява под егидата на вицепрезидента Илиана Йотова, като организатори на Проекта са Пловдивският университет „Павел Берон“ и Министерството на образованието и науката. Участваха млади изследователи и техните научни ръководители от 11 университета (9 страни). Отделните екипи представиха винаги на добре овладян български език, разработените от тях литературни маршрути и научни беседи, обвързани с конкретни географски топове. Трябва да се спомене, че повечето от изследванията вече са качени в сайта на Проекта, а в бъдеще се очаква и да излезе книжен атлас, който да съдържа текстовете.

Конференцията беше открита на 16 септември 2024 г. в зала „Проф. Марин Дринов“ в Българската академия на науките. Събитието се осъществи в присъствието на Наталия Михалева – началник на кабинета на министъра

на образованието и науката, която поздрави инициативата. На същия ден се проведе и първата работна сесия, а честта имаха участниците от екипа на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководен от доц. д-р Надежда Стоянова и състоящ се от Силвия Николова, Рени Стоева, Василена Копаранова и Антон Николов. Екипът на Надежда Стоянова представи доклади, които демонстрираха продуктивността в българската литература на образите на града и градския човек от различни перспективи, но все успешно съвместяващи се в общия литературен маршрут „Фигури на настоящето: градски силуети“. Силвия Николова чете за ексцентричния и опитен фланьор Любомир Милчев-Денди, Антон Николов – за известния най-вече с научната си фантастика Агоп Мелконян, Рени Стоева – за топоса Несебър в поезията на Иван Пейчев, а Василена Копаранова засегна темата за града посредством изследване на поетичните произведения на Веселин Тачев от 60-те г. на миналия век.

На следващия ден – 17 септември 2024 г., участниците в конференцията първо посетиха и се насладиха на чудната Боянска църква, след което направиха пълноценна обиколка в Националния исторически музей. Именно там, в голямата пленарна зала, беше проведена и втората работна сесия. Екипът на Сегедския университет, ръководен от доц. д-р Григор Григориев и д-р Моника Барати и репрезентиран на място от Стефан Немет и Сенад Емра, представи своя литературен маршрут на тема „Средна Европа и Рилският манастир“. Тяхната презентация би била особено полезна на чуждестранните българисти в търсенето им на познания за мястото на Рилския манастир и Иван Рилски в българската култура и история.

След беседа конференцията се пренесе директно при един от своите инициатори и поддръжници, а именно при вицепрезидента на Република България Илияна Йотова. Разговорът в президентството продължи малко над час, а госпожа Йотова остана впечатлена от многообразието и задълбочеността на изследванията, които вече осъществяват една литературна картография на България на официалния сайт на проекта. На свой ред, учените и младите изследователи останаха респектирани от неподправения интерес на вицепрезидента към делото на всеки от тях. След дискусията екипите бяха разведени из президентството – един ценен шанс за чуждестранните българисти да се запознаят със забележителностите на тази авторитетна сграда.

На следващия ден участниците в пътуващата конференция получиха шанса да опознаят Трявна, където се състоя и третата работна сесия. В центъра на вниманието беше Варшавският университет, като Магдалена Калужа и Рафал Морвински заедно с научните ръководители доц. д-р Илияна Генов-Пухалева и д-р Анджелика Невядомска разказаха за един от литературните си маршрути – „Културотворческа функция на пейзажа. Художествени репрезентации на пространството на българските планини“. Беседите на полския екип наистина представиха важната роля на планините в културата и литература ни, като

обвързаха тематиката с творчеството на Алеко Константинов, Петър Делчев и Христо Ботев.

На 19 септември 2024 г. конференцията проведе сериозна работна беседа в „Дома на хумора и сатирата“ (Габрово). Два екипа от два Университета представиха труда си. Първи бяха отново участници от Варшавския университет с литературен маршрут „Български културни реинтерпретации на сватбата“, докато на тема „Български литературни сюжети и тяхната европейска миграция (Митология на пещерата – Театър на планината – Поезия на морето)“ говориха младите учени от Люблянския университет. Екипът на Словения е ръководен от проф. д-р Людмил Димитров и включва Мая Ковач и Венислав Василев. От Варшавския университет бяха изложени интересни научни разработки на Катаржина Шибисти и Зофия Кренц върху преплитането на фолклор и литература в интерпретациите на сватбата. От Люблянския университет Мая Ковач и Венислав Василев разказаха за културното изображение на карстовите пещери в България и Словения, както и за оригиналната трактовка на мита за Орфей от Йерней Лоренци.

В периода 20 – 21 септември 2024 г. пътуващата конференция се настанява в Поморие. В първи ден своите изследвания представиха участниците от университетите от Италия, Венецианския и Неаполския университет, които имаха общ литературен маршрут на тема „България – Италия: литературни убежища на паметта“. Научни ръководители на съвместния италиански проект са проф. д.ф.н. Ил. Кърпова, д-р Ася Асенова и д-р Мая Падешка. Своя труд представиха студентите Фабио Теларико, Алесандро Талиаро и Мануел Ростелато. Текстовете им бяха обединени от темата за дотъга между България и чужбина; погледа на чужденеца към България. Докладът на Фабио Теларико за царица Йоанна беше особено интересен и иновативно поднесен, като някои от изображенията в презентацията бяха създадени от изкуствен интелект. След италианските университети дойде ред и на Страсбургския университет, който на място беше представляван от Десислава Димитрова, а по дистанционен път – и от научния ръководител доц. д-р Мирияна Янкаева. Литературният им маршрут беше озаглавен „По литературните следи на три фолклорни мотива“, като конкретните разглеждани теми бяха мотивът за вграждането, мотивът за змейската сватба и мотивът за живота отвъд смъртта.

На 21 септември 2024 г. дойде ред на екипа на ПУ „Паисий Хилендарски“, ръководен от проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева и представен от докторантите Йоанна Гудалова и Ивана Витанова, които впечатлиха присъстващите със своята цялостна и красива презентация на тема „Поетите – завладени жанрови територии“. Докладите на Йоанна Гудалова върху Иван Теофилов и Роман Кисъов засегнаха връзката на авторите с кукления театър и с образителното изкуство. Ивана Витанов говори за двама творци: за философа Цочо Бояджиев и засичането на философия, поезия и фотография в творчеството

му, както и за рапъра Ицо Хазарта и преплитането на рапа като поезия с политическата овластеност в живота и творчеството му.

На 22 септември 2024 г. се проведеха последните беседи от пътуващата конференция в Пловдив. Представител на Анкарския университет беше проф. Хюсеин Мевсим, който разказа за своята и на своята студентка (Бетюл Озар) работа по литературния маршрут „В царството на копринената буба и тютюна“, докато доц. д-р Гинка Бакърджиева от Карловия университет направи сходен преглед на литературен маршрут на тема „От двете страни на Балкана – исторически, фолклорни и литературни ракурси“. В края на деня имаше тържествена вечер с участието на доц. д-р Борян Янев – заместник-ректор на Пловдивския университет, който лично награди със сертификати участниците в Проекта.

На 23 септември 2024 г. чуждестранните студенти се върнаха обратно в София и се насочиха към родните си страни. Но след толкова приятелски и продуктивни дни оставаме с увереността, че трайните взаимоотношения между младите чуждестранни и родни българистите вече са се оформили.

БЕЛЕЖКИ

1. „Живописна България. Български литературни маршрути“. Available from: <https://blr.uni-plovdiv.bg/> [Viewed 2024-9-10].

Anton Nikolov

WoS Researcher ID: JNT-6110-2023

ORCID iD: 0009-0006-2641-6866

Faculty of Slavic Studies

Sofia University

15, Tsar Osvoboditel Blvd

Sofia, Bulgaria

E-mail: antonn1@uni-sofia.bg